

підготовки провадиться згідно з висновками медико-соціальної експертизи.

При навчанні, професійній підготовці або перепідготовці інвалідів поряд із загальними допускається застосування альтернативних форм навчання.

Обдаровані діти-інваліди мають право на безплатне навчання музики, образотворчого, художньо-прикладного мистецтва у загальних навчальних закладах або спеціальних позашкільних навчальних закладах.

Навчальні заклади надають освітні послуги інвалідам нарівні з іншими громадянами, у тому числі шляхом створення належного кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби інваліда.

У разі складення вступних іспитів (вступних випробувань) з позитивним результатом до вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації зараховуються поза конкурсом діти-інваліди та інваліди першої і другої груп, яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю, до професійно-технічних навчальних закладів - діти-інваліди та інваліди, яким не протипоказане навчання за обраною професією (спеціальністю) та спеціалізацією.

За інших рівних умов переважне право на зарахування до вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладів мають інваліди та діти з малозабезпечених сімей, у яких:

обидва батьки є інвалідами;

один з батьків - інвалід, а інший помер;

одинокі матір з числа інвалідів;

батько - інвалід, який виховує дитину без матері.

Під час навчання зазначеним категоріям громадян стипендія та пенсія (державна соціальна допомога інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам) виплачуються в повному розмірі.

Основні законодавчі акти, на підставі яких здійснюється державна політика соціального захисту інвалідів в Україні:

Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 року № 875;

Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22.10.1993 року №3551;

Закон України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 28.02.1991 №796;

Закон України "Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні" від 17.04.1991 року № 962;

Закон України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" від 20.12.1991 року № 2011;

Закон України "Про пенсійне забезпечення" від 05.01.1991 року № 1788;

Закон України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб" від 09.04.1992 року № 2262;

Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 13.12.1991 року № 1977;

Закон України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів" від 23.09.1997 року № 540/97;

Закон України "Про службу в органах місцевого самоврядування" від 07.06.2001 року № 2493;

Закон України "Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам" від 16.11.2001 року № 2109;

Закон України "Про освіту" від 23.05.1991 року № 1060;

Закон України "Про дошкільну освіту" від 11.07.2001 року № 2628;

"Закон України Про загальну середню освіту" від 13.05.1999 року №651.

Міністерство юстиції України

Головне управління юстиції
у Кіровоградській області

Право інвалідів на працевлаштування та освіту в Україні



м. Кіровоград
2014 рік

1. Які основи соціальної захищеності інвалідів встановлено на Україні?



Основи соціальної захищеності інвалідів в Україні визначаються нормативно-правовими актами України, зокрема *Законом України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21 березня 1991 року № 875-ХІІ* (далі— Закон №875). Зазначений Закон гарантує їм рівні з усіма іншими громадянами можливості для участі в економічній, політичній і соціальній сферах життя суспільства, створення необхідних умов, які дають можливість інвалідам вести повноцінний спосіб життя згідно з індивідуальними здібностями і інтересами.

2. Якій особі може бути присвоєно статус «інвалід»?

Інвалідом є особа зі стійким розладом функцій організму, зумовленим захворюванням, наслідком травм або з уродженими дефектами, що призводить до обмеження життєдіяльності, до необхідності в соціальній допомозі і захисті (ст. 2 Закону №875).

3. Який порядок працевлаштування інвалідів?

Статтею 43 Конституції України задекларовано право кожного на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працюю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Виконання та реалізація зазначеної конституційної норми забезпечується законами

України, підзаконними актами та актами ненормативного характеру, які встановлюють механізм реалізації права на працю.

Відповідно до ст. 18 Закону № 875 забезпечення прав інвалідів на працевлаштування та оплачувану роботу, в тому числі з умовою про виконання роботи вдома, здійснюється шляхом їх безпосереднього звернення до підприємств, установ, організацій чи до державної служби зайнятості.

Підбір робочого місця здійснюється переважно на підприємстві, де настала інвалідність, з урахуванням побажань інваліда, наявних у нього професійних навичок і знань, а також рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Інвалідам, які не мають змоги працювати на підприємствах, в установах, організаціях, державна служба зайнятості сприяє у працевлаштуванні з умовою про виконання роботи вдома.

Інваліди можуть залучатися до оплачуваних громадських робіт за їх згодою.



Увага!

Відмова в укладенні трудового договору або в просуванні по службі, звільнення за ініціативою адміністрації, переведення інваліда на іншу роботу без його згоди з мотивів інвалідності не допускається, за винятком випадків, коли за висновком МСЕК стан його здоров'я перешкоджає виконанню професійних обов'язків, загрожує здоров'ю і безпеці праці інших осіб або продовження трудової діяльності чи зміна її характеру та обсягу загрожує погіршенню здоров'я інвалідів (ст. 17 Закону № 875).

Підприємства, фізичні особи, які використовують найману працю (далі — роботодавці), згідно із статтею 18 Закону № 875 зобов'язані:

— виділяти та створювати робочі місця для працевлаштування інвалідів; — створювати для них умови праці з урахуванням індивідуальних програм реабілітації і забезпечувати інші соціально-економічні гарантії, передбачені чинним законодавством; — надавати державній службі зайнятості інформацію, необхідну для організації працевлаштування інвалідів; — звітувати Фонду соціального захисту інвалідів про зайнятість та працевлаштування інвалідів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до статті 17 Закону № 875 роботодавці за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів або за рішенням місцевої ради за рахунок власних коштів, у разі необхідності, створюють спеціальні робочі місця для працевлаштування інвалідів, здійснюючи для цього адаптацію основного і додаткового обладнання, технічного оснащення і пристосування тощо з урахуванням обмежених можливостей інваліда.



4. Які державні гарантії надаються інвалідам в галузі освіти?

Згідно з ст. 21 Закону №875 держава гарантує інвалідам дошкільне виховання, здобуття освіти на рівні, що відповідає їх здібностям і можливостям.

Дошкільне виховання, навчання інвалідів здійснюється в загальних або спеціальних дошкільних та навчальних закладах.

Професійна підготовка або перепідготовка інвалідів здійснюється з урахуванням медичних показань і протипоказань для наступної трудової діяльності. Вибір форм і методів професійної